

Huisbezoek helpt mishandeling voorkomen

Zes huisbezoeken door een wijkverpleegkundige van het consultatiebureau kunnen een wereld van verschil betekenen. Merian Bouwmeester toonde in haar promotieonderzoek aan dat deze relatief goedkope aanpak kindermishandeling kan terugdringen.

Precies vijfhonderd risicogezinnen in de noordelijke helft van Zuid-Holland waren bereid mee te werken aan het onderzoek van Merian Bouwmeester. De helft kreeg in de eerste anderhalf jaar zes keer een huisbezoek, de andere helft niet. Getrainde wijkverpleegkundigen bespraken tijdens deze huisbezoeken zaken als de beleving van het ouderschap, de ontwikkeling van het kind en sociale steun. Moeders kregen bijvoorbeeld een duwtje in de rug om wel op die op het oog aardige buurvrouw af te stappen. In eenderde van de gevallen verwezen wijkverpleegkundigen door naar gespecialiseerde gezinszorg, schuldhulpverlening of een relatietherapeut. Na twee jaar bleek dat zowel ouders als kinderen beter functioneren en dat het risico op kindermishandeling is verminderd.

Belangrijk onderdeel van Bouwmeesters onderzoek was de selectie van risicogezinnen. Bijna negenduizend gezinnen met een pasgeboren baby kregen via het consultatiebureau een korte vragenlijst voorgelegd om risicofactoren voor kindermishandeling op te sporen. Dat zijn bijvoorbeeld jeugdervaringen met mishandeling en geweld, sociale isolatie en psychische problemen. Op grond

van die vragenlijst kwam 14 procent in aanmerking voor hulp. Uiteindelijk wilden vijfhonderd gezinnen meedoen aan het project.

De wijkverpleegkundigen vulden ook een vragenlijst in, onder andere met de vraag of zij zich zorgen maakten over een gezin. Dit 'niet-pluisgevoel' kwam aardig overeen met een selectie op grond van de door de gezinnen ingevulde vragenlijsten. Bouwmeester: 'Wijkverpleegkundigen blijken de risicofactoren bij de vader niet goed in beeld te hebben. Dat is niet zo gek, want de aandacht gaat in die eerste weken vooral naar de moeder.' Verder signaleren wijkverpleegkundigen gebrek aan sociale steun nauwelijks. Bouwmeester: 'Dat is een

van de grote taboes in Nederland. Daar schamen mensen zich voor.'

De rol van wijkverpleegkundigen is cruciaal in de huisbezoekenmethode. Bouwmeester heeft veel vertrouwen in hen. 'De voormalige ouder- en kindzorg is zich in hoog tempo aan het ontwikkelen. Was men vroeger bij wijze van spreken al bang om de postcode te vragen, nu kunnen ze gevoelige onderwerpen goed bespreekbaar maken.' De huisbezoekenmethode is niet uniek. Er zijn ook andere programma's gericht op het vroegtijdig opsporen van risicogezinnen, zoals Samen Starten en Voorzorg. De huisbezoeken worden inmiddels, onder de naam Stevig ouderschap, ook buiten Zuid-Holland uitgevoerd, onder andere in

Amstelveen, Almere, Haarlemmermeer en vijftien Brabantse gemeenten. Bouwmeester hoopt in de toekomst opnieuw in Zuid-Holland onderzoek te doen, om te kijken of de huisbezoeken een blijvend effect hebben. **KB**

*Merian Bouwmeester, **Early home visitation in families at risk for child maltreatment**, Universiteit Leiden.*

FOTO: MARTIJN BEEKMAN